

25.43x25.97	1	6	עמוד	16/03/2011	26501935-1
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330					

נשיאת מועצת העיתונות ושופטת בית המשפט העליון, השופטת דליה דורנר: "חוק בוררות חובה שמקדם השר נאמן הוא אסון" « עמ' 6

דליה דורנר: חוק בוררות חובה הוא אסון למערכת המשפט

נשיאת מועצת העיתונות ושופטת בית המשפט העליון לשעבר תקפה בחריפות את חוק בוררות חובה ואמרה כי החוק הוא "ניסיון ממשלתי לרכוש שירותי שיפוט בזול. מדובר על הפרטת מערכת השיפוט בישראל"

כל כך במערכת המשפט איננו יכול להי עשות בחוק רגיל של הכנסת, אלא נדרש כאן תיקון ישיר של חוק יסודי: השפיטה. המרכז האקדמי יאבק בהצעה זו, ויעלה את הנושא לשיח ציבורי.

ראש לשכת עורכי הדין, עו"ד יורי גיא רון, אמר כי "הוועד המרכזי של הלשכה החליט בשבוע שעבר לאמץ את הצעת החוק, ולתמוך כפתרון ביניים לבעיית העומס בבתי המשפט במינוי עורכי דין כשופטים לשעה ובקיום בוררות חובה בנושאים ספציפיים לתקופה של שנתיים. על פי החלטת הוועד המרכזי, מערכת המשפט בישראל מצויה במצב חירום. בהיעדר תקצוב ראוי, פתרונו של מצב זה מצריך גם דיון במהותן של זכויות חוקתיות, ובמידת הפגיעה המידתית בהן לנוכח מצב החירום". עם זאת הדגיש גיא רון כי לשכת עורכי הדין מתנגדת לתזכיר חוק בתי המשפט בוררות חובה. "הלשכה סבורה, כי דרך המלך בפתרון עומס התיקים הרובץ על השופטים הינו במינוי כ-300 שופטים נוספים. ללא מינויים של שופטים והקטנת הנטל הקיים על שופטים לא באה לידי מימוש הזכות חוקתית של אזרח לקבל את יומו המשפט. בנסיבות אלה שומה על הממשלה לשנות את סדרי העדיפויות בחלוקת המשאבים כדי לאפשר הוספת תקני שפיטה כנדרש. הנזק הכספי שנגרם לכלכלת ישראל במצב הנוכחי כבד לא פחות מהעלות של הוספת תקני שפיטה".

ד"ר איתי ליפשיץ, יוזם הכנס ומרצה במרכז האקדמי למשפט ולעסקים, הדגיש כי מדובר למעשה בהקמת ערכאה שיפוטית חדשה, "בוררות חובה היא מעין יצור כלאיים שלאף אחד, לרבות ליחזמי החוק, אין שמץ של מושג כיצד זה הולך לעבוד. מאחורי השם 'בוררות חובה' יש מהות - המהות היא ערכאה שיפוטית חדשה".

החוק יגרום לנזק. דורנר

את הכנס קבע כי הצעת החוק הזו מפריטה למעשה את מערכת המשפט בישראל ופוגעת בזכות היסודית לפנות לערכאות במיוחד של הפרטים המוחלשים בחברה. בדברים שאמר מיד לאחר הכנס, ציין הדיקן כי בכוונת החטיבה לזכויות אדם במכללה להיאבק בהצעת חוק בוררות חובה. "כשם שנאבקנו, וניצחנו, את המערכת בהחלטה על הפרטת בתי הסוהר, כך ניאבק בהצעת חוק זו המפריטה, הלכה למעשה, את מערכת המשפט בישראל ופוגעת בזכות היסודית של פניה לערכאות. בית המשפט קבע שהפרטת סמכויות שלטוניות גרעיניות, כמו בתחום הענישה, מהווה פגיעה ערפת בזכויות אדם - כך המקרה גם בבוררות חובה, שמהווה הפרטה של תחום השפיטה. שינוי דרמטי

מצב המשפט בישראל גרוע. נאמן

המשפט בישראל קורסת. חייבים למצוא רפואה למערכת כדי לאפשר לצדדים גישה לצדק. היום נעשה עוול נוראי לציבור".

לדברי נאמן, הצעת חוק בוררות חובה "תשרר את הפקק מהמערכת ותחלץ אותנו מהסבת הנוראית בה אנו נמצאים. כל ההליך יהיה בפקוח בית המשפט, לרבות יכולת ערעור. בואו נודה על האמת, יש לנו בעיה חמורה, וחייבים לטפל בה מיד. רמת השופטים בישראל היא הטובה בעולם, אך הם עובדים בתנאים בלתי אפשריים. חייבים לשחרר את הפקק ולאפשר למערכת לתפקד".

פרופ' משה כהן אליה, דיקן בית הספר למשפטים במרכז האקדמי למשפט ולעסקים, שפתח

אורי ישראל פז

"אותי לימדו שאם זה נראה כמו חתול, מיילל כמו חתול, זה כנראה חתול". כך הביעה שלשום שופטת בית המשפט העליון בדימוס דליה דורנר, את התנגדותה החריפה להצעת החוק "בוררות חובה", שמוביל בימים אלה שר המשפטים פרופ' יעקב נאמן כחלק מהמלחמה בעומס בבתי המשפט. לדברי דורנר, הצעת החוק היא "לא פחות מניסיון ממשלתי לרכוש שירותי שיפוט בזול. מדובר על הפרטת מערכת השיפוט בישראל". להערכתה, החוק להעברת הליכים אזרחיים מבית משפט השלום לבוררות חובה אצל עורכי דין פרטיים - לא יקצר הליכים, אלא דווקא יכביד על המערכת.

"זה אסון!", אמרה דורנר בכנס שנערך על הצעת חוק בוררות החובה, שהתקיים במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן. דורנר התעמתה עם השר נאמן, שהשתתף גם הוא בכנס, וכאמור יחם הצעת החוק. היא התייחסה לדברי שר המשפטים כי החוק ייחזק פקק למשך חמש שנים והוא למעשה זמני. "שנים רבות הייתי חלק ממערכת המשפט בישראל, ואני יכולה לומר לכם שאין דבר קבוע יותר מהזמני. אני מקווה ששום כנסת לא תאשר חוק שכזה", הדגישה דורנר.

השר נאמן הדגיש מצידו את מצבה החמור של מערכת בתי המשפט כיום. "מצבה של מערכת המשפט בישראל הוא איום ונורא, לא פחות", אמר שר המשפטים. "גם אם נוסף עוד אלף שופטים - מערכת המשפט לא תתייעל. מספר התיקים לנפש בישראל הוא הגבוה בעולם, וכך גם מספר השופטים לנפש. דו"ח המפרט את העומס על בתי המשפט בישראל, שהועבר אליי, הוא לא פחות מאשר כתב אישום נגד ממשלת ישראל. מערכת

25.43x23.7	2	41	עמוד	הארץ - THE MARKER	16/03/2011	26503898-1
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330						

דורנר: "הצעת נאמן לבוררות חובה היא ניסיון לרכוש שירותי שיפוט בזול"

תזכיר החוק שהגיש באחרונה שר המשפטים קובע כי נשיא בית משפט שלום יוכל להעביר כל תביעה אזרחית בסכום של עד 2.5 מיליון שקל לבוררות חובה בפני עורך דין, ללא צורך בהסכמת הצדדים. השר נאמן: "מערכת המשפט במצב איום ונורא, הצעת החוק תשחרר את הפקק שבמערכת"

פרופ' משה כהן-אליה (מימין) ושר המשפטים יעקב נאמן, בכנס שלשום

תצלום: נעה עדן, גיל לופו

מאת הילה רז

«
שלישה שבועות לאחר שפירסם שר המשפטים, פרופ' יעקב נאמן, תזכיר חוק בוררות חובה שיחייב את הצדדים ללכת לבוררות חובה בתביעות אזרחיות, הוא נתקל בהתנגדויות נחרצות ליוזמה. בכנס שנערך שלשום במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן, בהשתתפותו של נאמן, תקפו המשתתפים את ההצעה והיה אף מי שאיים בפנייה לבג"ץ נגדה.

כיום רק בהסכמת הצדדים יכול בית המשפט להעביר תיק לבורר, ועל פסק הבורר ניתן לערער לבית משפט רק בנסיבות מיוחדות שפורטו בחוק. לפי המתווה המוצע בתזכיר החוק של נאמן, יוסמכו נשיא בית משפט שלום או סגנו להורות על בירורה של תביעה אזרחית שהוגשה לבית משפט השלום, כלומר תביעות שסכומן הוא עד 2.5 מיליון שקל, להירון בפני בורר בהליך של בוררות חובה, ללא צורך בהסכמת בעלי הדין. הבוררות תנוהל בירי עורך דין הכשיר להתמנות לשופט בית משפט מחוזי - כלומר בעל ותק במקצוע של לפחות שבע

שנים. השר נאמן דיבר על הצורך הרחוף שפתרון בוררות החובה בא לשרת: "מצבה של מערכת המשפט בישראל איום ונורא. לא פחות. גם אם נוסיף אלף שופטים - מערכת המשפט לא תתייעל". לדבריו, "רמת השופטים בישראל היא הטובה בעולם, אך הם עובדים בתנאים בלתי אפשריים. מספר התיקים לנפש במדינת ישראל הוא הגבוה בעולם". לדבריו, "דו"ח המפרט את העומס על בתי המשפט בישראל שהועבר אלי הוא לא פחות מאשר כתב אישום כנגד ממשלת ישראל". הוא הזהיר כי "מערכת המשפט בישראל

"ונתור לבג"ץ אם החוק יעבור במחשלה"

שופטת בית המשפט העליון בדימוס, דליה דורנר, טענה כי מדובר בניסיון הפרטה מטעם הממשלה. "הצעת החוק הזו היא ניסיון ממשלתי לרכוש שירותי שיפוט בזול. בואו נודה על האמת, מדובר בהפרטת מערכת השיפוט בישראל. להערכת החוק הזה לא יקצר הליכים, אלא רווקא יכביד על המערכת. זה אסון".

דורנר לא קיבלה את הסברו של נאמן כי מדובר בפתרון זמני. לדבריה, "שנים רבות הייתי חלק ממערכת המשפט בישראל ואני יכולה לומר לכם

תצלום: רפי קוץ

השופטת בדימוס דליה דורנר

ישיר של חוק יסוד השפיטה". הוא הבהיר כי אם החוק יעבור בממשלה, בכוונת המרכז האקדמי לעתור לבג"ץ נגדו. "כשם שנאבקנו, וניצחנו, את המערכת בהחלטה על הפרטת בתי הסוהר, כך ניאבק בהצעת חוק זו", אמר. ד"ר איתי ליפשיץ, יוזם הכנס ומרצה במרכז, ציין כי "מאחורי השם 'בוררות חובה' יש מהות - המהות היא ערכאה שיפוטית חדשה. זהו מעין יצור כלאיים שלאף אחד, לרבות יוזמי החוק, אין שמץ של מושג כיצד הוא הולך לעבוד". יו"ר לשכת עורכי הדין, יורי גיאירון, אמר כי הלשכה מתנגדת לסעיפים מסוימים בתזכיר החוק וסבורה כי ללא מינויים של שופטים והקטנת הנטל הקיים על שופטים לא באה לידי מימוש הזכות החוקתית של אזרח לקבל את יומו בבית המשפט.

שאינו דבר קבוע יותר מהזמני. אני מקווה שאין כנסת שתאשר חוק שכזה". פרופ' משה כהן-אליה, דקאן בית הספר למשפטים במרכז האקדמי למשפט ולעסקים, ציין אף הוא כי "הצעת החוק מפריטה את מערכת המשפט בישראל ופוגעת בזכות היסודית לפנות לערכאות, במיוחד של הפרטים המוחלשים בחברה". הוא הוסיף כי בכוונת החטיבה לזכויות אדם במכללה להיאבק בהצעת חוק בוררות חובה. לדבריו, "שינוי דרמטי כל כך במערכת המשפט אינו יכול להיעשות בחוק רגיל של הכנסת, אלא נדרש כאן תיקון

17.02x18.25	31	עמוד 22	גלובס - כותרת	16/03/2011	26501295-0
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330					

דורנר נגד הצעת חוק בוררות חובה של נאמן:

"בוררות חובה היא אסון - ניסיון ממשלתי לרכוש שירות שיפוט בזול"

"שחרור פקק" בדמות העומס במערכת המשפטית. "שנים רבות הייתי חלק ממערכת המשפט בישראל ואני יכולה לומר לכם שאין דבר קבוע יותר מהזמני", אמרה דורנר, "אני מקווה ששום כנסת לא תאשר חוק שכזה". נאמן, מצידו, הדגיש את מצבה

נאמן: "בוררות חובה

תשחרר את הפקק

מהמערכת... רמת

השופטים בישראל

היא הטובה בעולם, אך

הם עובדים בתנאים

בלתי אפשריים. חייבים

לשחרר הפקק ולאפשר

למערכת לתפקד"

שופט העליון בדימוס, דליה דורנר, מתנגדת בחריפות להצעת החוק להעברת הליכים אזרחיים מבית משפט השלום לבוררות חובה אצל עורכי דין פרטיים, ומגדירה את ההצעה "אסון". דורנר, שהשתתפה אמש בכנס בנושא הצעת חוק בוררות חובה, שהתקיים במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן, התעמתה בנושא עם שר המשפטים יעקב נאמן, שהשתתף גם הוא בכנס, ויום את ההצעה. "אותי לימדו שאם זה נראה כמו חתול ומיילל כמו חתול, זה כנראה חתול", אמרה דורנר בכנס, "הצעת החוק הזו היא לא פחות מניסיון ממשלתי לרכוש שירותי שיפוט בזול. בואו נודה על האמת: מדובר על הפרטת מערכת השיפוט בישראל. להערכת החוק הזה לא יקצר הליכים, אלא דווקא יכביד על המערכת. זה אסון". דורנר התייחסה לדבריו של נאמן, ולפיהם החוק יהיה זמני ותקף לחמש שנים בלבד, לצורך

ככנס בנושא הצעת חוק, שתחייב הפניית הליכים אזרחיים מבימ"ש שלום לבוררות, מתחה שופטת העליון בדימוס ביקורת חריפה: "מדובר על הפרטת מערכת השיפוט בישראל" ● נאמן: עניין זמני שיקל על העומס בבתי המשפט / יובל יעוז

19.12x18.46	32	עמוד 22	גלובס - כותרת	16/03/2011	26501291-6
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330					

חובה היא מעין יצור כלאיים שלאף אחד, לרבות ליחזמי החוק, אין שמץ של מושג כיצד הוא הולך לעבוד. מאחורי השם 'בוררות חובה' מסתתרת ערכאה שיפוטית חדשה". ראש לשכת עוה"ד, יורי גיא-רוך, עידכן כי הוועד המרכזי של הלשכה החליט לתמוך, כפתרון ביניים לבעיית העומס בבתי המשפט, במינוי עורכי דין כשופטים זמניים ובקיום בוררות חובה בתחומים מסוימים למשך שנתיים – אך עם זאת הלשכה מתנגדת להצעת חוק בוררות חובה. ●

האקדמי למשפט ולעסקים, תקף גם הוא את הצעת החוק, ואמר כי היא "מפריטה למעשה את מערכת המשפט ופוגעת בזכות היסודית לפנות לערכאות, במיוחד של הפרטים המוחלשים בחברה". לדבריו, בכוונת המכללה להיאבק בהצעת החוק, כשם שנאבקה בהפרטת בתי הסוהר. "ביהמ"ש קבע שהפרטת סמכויות שלטוניות גרעיניות, כמו בתחום הענישה, מהווה פגיעה עודפת בזכויות אדם – כך המקרה גם בבוררות חובה, שמהווה הפרטה של תחום השפיטה. שינוי דרמטי כל כך במערכת המשפט אינו יכול להיעשות בחוק רגיל, אלא נדרש כאן תיקון ישיר של חוק יסוד: השפיטה". ד"ר איתי ליפשיץ מהמרכז האקדמי, הדגיש כי מדובר בהקמת ערכאה שיפוטית חדשה. "בוררות

בה אנו נמצאים. כל ההליך יהיה בפיקוח ביהמ"ש, לרבות יכולת ערעור. בואו נודה על האמת, יש לנו בעיה חמורה וחייבים לטפל בה מיד. רמת השופטים בישראל היא הטובה בעולם, אך הם עובדים בתנאים בלתי אפשריים. חייבים לשחרר את הפקק ולאפשר למערכת לתפקד".

הלשכה מתנגדת

פרופ' משה כהן אליה, דיקן בית הספר למשפטים במרכז

החמור של מערכת בתי המשפט כיום. "מצבה של מערכת המשפט בישראל הוא איום ונורא, לא פחות", אמר שר המשפטים, "גם אם נוסף עוד אלף שופטים – מערכת המשפט לא תתייעל. מספר התיקים לנפש במדינת ישראל הוא הגבוה בעולם וכך גם מספר השופטים לנפש. דו"ח המפרט את העומס על בתי המשפט בישראל שהועבר אלי הוא לא פחות מאשר כתב אישום כנגד ממשלת ישראל. מערכת המשפט בישראל קורסת, חייבים למצוא רפואה למערכת על מנת לאפשר לצדדים גישה לצדק. היום נעשה עוול נוראי לציבור". לדברי נאמן, הצעת חוק בוררות חובה "תשחרר את הפקק מהמערכת ותחליץ אותנו מהסחבת הנוראית

דורנר (מימין) ונאמן. דורנר הביעה תקווה שהכנסת לא תאשר ההצעה (צילומים: אילי יצהר ותמר מצפן)